

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 518/2021-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Petrom Čurillom, advokátom, Hlavná 11, Prešov, proti postupu Okresného súdu Poprad v konaní sp. zn. 5T/69/2020 a proti postupu Krajského súdu v Prešove v konaní sp. zn. 6Tost/6/2021 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. júna 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupmi všeobecných súdov v rozhodovaní o väzbe. Sťažovateľ žiada z väzby prepustiť a priznať finančné zadostučinenie 10 000 eur.

II.

2. Sťažovateľovi bolo 2. júla 2020 vznesené obvinenie a uznesením z 5. júla 2020 bol z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vzatý do väzby, ktorá začala plynúť 2. júla 2020. Prokurátor podal 15. decembra 2020 súdu na sťažovateľa obžalobu pre zločin lúpeže, ktorého sa mal dopustiť v spolupáchateľstve tak, že po predchádzajúcej dohode s ďalšími dvomi obvinenými 26. júna 2020 v bare v Poprade spoločne prišli k poškodenému, vyzvali ho, aby prišiel pred bar, kde mu prehľadali oblečenie, pričom sťažovateľ s ďalším obvineným ho chytil za ruky a zo zadnému vrecka mu zobrali mobilný telefón a iné veci a jeden z obvinených mu zobral z ponožky na pravej nohe hotovosť 560 eur. Po podaní obžaloby bolo okresným súdom 17. decembra 2020 rozhodnuté o ponechaní sťažovateľa vo väzbe, pričom sťažnosť sťažovateľa bola krajským súdom zamietnutá a po vrátení spisu bolo nariadené hlavné pojednávanie na 24. február 2021, 3. marec 2021 a 31. marec 2021. K odročeniu hlavných pojednávaní došlo v dôsledku karanténneho opatrenia a nedostavenia sa jedného z obžalovaných a poškodeného.

3. Sťažovateľ 9. marca 2021 požiadal o prepustenie z väzby, o ktorej okresný súd rozhodol uznesením zo 17. marca 2021 tak, že žiadosť spolu so žiadosťou o nahradenie väzby zárukou dôveryhodných osôb, písomným sľubom, dohľadom a peňažnou zárukou zamietol. Následne krajský súd uznesením zo 14. apríla 2021 zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu.

4. Krajský súd k dôvodnosti vzneseného obvinenia uviedol, že z obsahu dôkazov predložených prokurátorom a vykonaných na hlavnom pojednávaní je možné vyvodiť záver o dôvodnosti trestného stíhania. Krajský súd vychádzal z výsluchu obžalovaného, spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] a svedkov vypočutých v prípravnom konaní: [REDAKOVANÉ] a poškodeného [REDAKOVANÉ]. Podľa krajského súdu z dokazovania dosiaľ vyplýva, že skutok, pre ktorý je sťažovateľ stíhaný, sa stal, má znaky trestného činu a je dôvodné podozrenie, že ho spáchal sťažovateľ.

5. Krajský súd k dôvodu preventívnej väzby uviedol, že tieto vyplývajú najmä z okolností žalovaného skutku, osoby sťažovateľa, jeho doterajší spôsob života, predchádzajúce odsúdenia za rôzne úmyselné trestné činy majetkového charakteru a i z toho, že sa mal dopustiť lúpeže v skúšobnej dobe, ktorá mu bola uložená pri podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody uloženého rozsudkom z roku 2017 za trestný čin podvodu. Krajský súd ďalej poukazuje, že sťažovateľ bol v roku 2015 odsúdený aj za trestný čin nebezpečného vyhrážania a má päť záznamov v odpise z registra trestov.

6. Krajský súd v závere uviedol, že v súčasnom štádiu trestného konania nie je možné nahradiť väzbu ani zárukou dôveryhodných osôb, písomným sľubom sťažovateľa, dohľadom probačného a mediačného úradníka, peňažnou zárukou, keďže prepustením z väzby sa zvyšuje riziko pokračovania v trestnej činnosti. Manželka sťažovateľa nie je dostatočnou zárukou, ktorá by mohla vplývať na sťažovateľa tak, že sa nebude dopúšťať trestnej činnosti.

III.

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru v súvislosti s tým, že krajský a ani okresný súd sa dôsledne nevysporiadali s jeho právom nebyť vo väzbe nevyhnutnú a neprimeranú dobu. Sťažovateľ poukazuje na to, že jeho obmedzenie osobnej slobody trvá viac než 11 mesiacov, pričom z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by sa posilnilo podozrenie zo spáchania trestného činu.

8. Sťažovateľ ďalej namieta, že súdy dôvody preventívnej väzby odôvodnili len tým, že sťažovateľ vzhľadom na jeho osobu a doterajší spôsob života by v prípade prepustenia z väzby na slobodu naďalej páchal trestnú činnosť. Sťažovateľ zdôrazňuje, že v súčasnosti je vedené len jedno trestné konanie, ktoré je aj práve predmetom ústavného prieskumu, a ide o jediný trestný čin, ktorý mal sťažovateľ údajne spáchať po jeho predošlom podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Ďalšie trestné konanie, ktoré je proti nemu vedené na okresnom súde od roku 2015, je pre trestný čin, ktorý sa údajne mal stať pred dvanástimi rokmi. Sťažovateľ zdôrazňuje, že sa nikdy nedopustil násilnej trestnej činnosti.

9. Sťažovateľ ďalej namieta, že je otcom troch maloletých detí, má dlhy a je jediným žiteľom rodiny. Preto mala byť väzba nahradená alternatívnymi prostriedkami. Abstraktné dôvody spočívajúce v osobe sťažovateľa a v jeho doterajšom spôsobe života ako dôvody nenahradenia

väzby, ktoré uviedol krajský súd, považuje sťažovateľ za arbitrárne. Rovnako arbitrárna je úvaha, že jeho bezúhonná a netrestaná manželka nie je osobou, ktorá by mohla na neho pôsobiť. Ďalej sťažovateľ namieta aj právne posúdenie skutku ako lúpeže. Napokon sťažovateľ namieta to, že súdy sa nevysporiadali s oslabením existencie dôvodného podozrenia, keď krajský súd poukázal na výpovede svedkov, no nepostrehol, že jeden z nich zásadne zmenil výpoveď.

IV.

10. Obsah základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy v súvislosti s pretrvávajúcou väzbou je určený ustanovením, podľa ktorého osobu možno do väzby vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Ústavný rámec dopĺňajú ustanovenia dohovoru, konkrétne čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, podľa ktorého nikoho nemožno pozbaviť slobody, pokiaľ sa tak nestane v súlade s konaním ustanoveným zákonom, ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť osobe v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní, čl. 5 ods. 3 dohovoru, podľa ktorého každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania a čl. 5 ods. 4 dohovoru, podľa ktorého každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

11. Z ústavy a rovnako aj z dohovoru vyplýva, že každé obmedzenie osobnej slobody väzbou môže nastať len z dôvodov ustanovených zákonom. Preto úprava obsiahnutá v Trestnom poriadku je integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 315/06). Obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti pre a proti väzbe vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (IV. ÚS 207/07, III. ÚS 115/08). Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 417/2011) vyplýva, že v prípade rozhodovania o vzatí do väzby musia byť súčasne splnené formálne predpoklady väzby, t. j. musí existovať uznesenie o začatí trestného stíhania a uznesenie o vznesení obvinenia, a materiálne predpoklady väzby, t. j. musia existovať skutočnosti osvedčujúce kvalifikované podozrenie, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný a má znaky trestného činu, a že sa obvinený trestného činu dopustil a zároveň musí existovať niektorý z väzobných dôvodov uvedených v § 71 Trestného poriadku.

12. K námietke sťažovateľa, že vo väzbe je držaný neprimeranú dobu, treba uviesť, že je nevyhnutné preskúmanie lehoty odo dňa obmedzenia osobnej slobody sťažovateľa 2. júla 2020 do namietaného postupu krajského súdu, ktorý rozhodol 14. apríla 2021. Väzba v prípravnom konaní trvala približne päť a pol mesiaca, čo neprekračuje trvanie základnej zákonnej lehoty väzby podľa § 76 ods. 1 Trestného poriadku, a z tvrdení sťažovateľa nevyplývajú žiadne osobitné námietky k trvaniu väzby v tomto štádiu konania. Väzba v konaní pred súdom odo dňa podania obžaloby 15. decembra 2020 do rozhodnutia krajského súdu 14. apríla 2021 trvala približne štyri mesiace. Z ústavnoprávneho hľadiska (III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05) treba posúdiť, či väzba trvala nevyhnutnú a primeranú dobu. Aj keď sťažovateľ je vo väzbe v rámci zákonných lehôt, je potrebné

okrem iného skúmať, či v prípravnom konaní boli vyšetrovacie úkony vykonané v primeranej dobe a či v konaní pred súdom prebieha hlavné pojednávanie bez zbytočných prietáhov. Spomalené vyšetrovanie alebo hlavné pojednávanie s prietahmi sú prekážkou väzobného stíhania obvineného. Sťažovateľ nenamietal, že by vyšetrovacie úkony boli vykonávané neefektívne. Uvedenému svedčí aj tá skutočnosť, že vyšetrovanie bolo skončené ešte pred uplynutím základnej zákonnej sedemmesačnej lehoty väzby v prípravnom konaní. V konaní pred súdom okresný súd po doručení obžaloby 15. decembra 2020 nariadil na 24. február 2021 hlavné pojednávanie, ktoré bolo odročené na 3. marec 2021. Ďalej aj hlavné pojednávanie nariadené na 3. marec 2021 bolo odročené na 31. marec 2021 z dôvodu neúčasti spoluobžalovaného a poškodeného. Z chronológie úkonov okresného súdu vyplýva, že tento nariadil prvý termín hlavného pojednávania po dvoch mesiacoch od doručenia obžaloby, čo je vzhľadom na predchádzajúce rozhodovanie o ponechaní sťažovateľa vo väzbe primeraná doba. Odročeniam hlavného pojednávania z dôvodu na strane súdu a na strane spoluobžalovaného a poškodeného nasledovali v krátkej dobe ďalšie termíny hlavných pojednávanií, čo nevedlo k takému predlžovaniu väzby sťažovateľa, ktoré by bolo spojené s porušením jeho základných práv.

13. K námietke sťažovateľa, že počas konania sa neposilnilo dôvodné podozrenie, že trestný čin spáchal, treba uviesť, že posilnenie dôkaznej situácie vo vzťahu k skutku, pre ktorý bola podaná obžaloba, nie je určujúcim faktorom na posúdenie toho, či väzba sťažovateľa je v súlade s jeho základnými právami. Rozhodujúcim faktorom zostáva dôvodnosť vzneseného obvinenia. Skutočnosť, že okresný súd preskúmal obžalobu a nariadil hlavné pojednávanie, umocňuje dôvodnosť podozrenia aj z toho dôvodu, že podaná obžaloba nevykazuje formálne vady, porušenie práva na obhajobu v prípravnom konaní, či dôvody na zastavenie trestného stíhania. Úlohou ústavného súdu počas trestného konania v zásade nie je posudzovať, či miera podozrenia zo spáchania trestného činu stúpa alebo klesá, ale to, či dostahuje na vyvodenie záveru o dôvodnosti podozrenia. Z hľadiska materiálnej podmienky väzby týkajúcej sa dôvodnosti podozrenia sťažovateľa zo spáchania trestného činu možno posúdiť, či sa krajský súd dostatočne vysporiadal s námietkami sťažovateľa v žiadosti o prepustenie väzby. V tejto súvislosti je ústavne konformné odôvodnenie krajského súdu, ktorý poukázal na výpovede poškodeného a svedkov vypočutých v prípravnom konaní, ako aj na listinné dôkazy svedčiace o zraneniach poškodeného, ktoré v súhrne zakladajú dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu sťažovateľom, pričom zmena výpovede jedného zo svedkov síce vedie k oslabeniu dôkaznej situácie, no nie k pominutiu dôvodnosti vzneseného obvinenia. Hodnotenie otázky spáchania skutku sťažovateľom sa prejaví v meritórnem rozhodnutí okresného súdu.

14. K námietke sťažovateľa, že krajský súd nesprávne vyhodnotil dôvody preventívnej väzby, treba uviesť, že účelom väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je zabrániť obvinenému v pokračovaní v trestnej činnosti. Hypotéza právnej normy je dostatočne široká, čo umožňuje všeobecným súdom vyhodnotiť primeranosť zásahu do osobnej slobody sťažovateľa. Široká hypotéza však nemôže byť priestorom pre extenzívnu interpretáciu. Sťažovateľ sa mal dopustiť úmyselného trestného činu v skúšobnej dobe po podmienenom prepustení z výkonu trestu uloženého za úmyselný trestný čin úverového podvodu. Spáchanie úmyselného trestného činu v skúšobnej dobe, aj keď druhovo iného trestného činu, v spojení s tým, že nešlo o prvé odsúdenie sťažovateľa, je primeraným dôvodom na konštatovanie dôvodov väzby z ústavnoprávneho hľadiska. Dôvodom podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je očakávanie,

že odsúdený povedie riadny život a, prirodzene, sa nedopustí žiadnej trestnej činnosti. Sťažovateľ je dôvodne podozrivý, že v skúšobnej dobe spáchal zločin lúpeže, čo môže z pohľadu jeho základných práv viesť k úvahe o tom, že väzobné dôvody sú u neho dané.

15. K námietke sťažovateľa, že krajský súd sa nesprávne vysporiadal s možnosťami nahradiť väzbu alternatívnymi prostriedkami, treba uviesť, že pri posudzovaní možnosti nahradiť väzbu je potrebné zohľadniť to, že sťažovateľ sa mal dopustiť spáchania úmyselného trestného činu v rámci skúšobnej doby určenej pri podmienечnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Z toho dôvodu je ústavne udržateľné odôvodnenie krajského súdu, že trvanie preventívnej väzby u sťažovateľa nie je neprimerané k miere zvýšenia rizika v prípade prepustenia na slobodu.

16. Preventívna väzba nesmeruje k tomu, aby mohlo byť proti sťažovateľovi vykonané trestné konanie. Jej účelom je ochrana verejnosti pred ďalšími trestnými činmi sťažovateľa. S ohľadom na to, že táto ochrana nebola dosiahnutá podmienечným prepustením sťažovateľa z výkonu trestu odňatia slobody, a s ohľadom na predchádzajúce odsúdenia sťažovateľa, je záver všeobecných súdov, ktorým predchádza úvaha so všetkými prvkami testu primeranosti, v súlade so základnými právami sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. K tomu treba uviesť, že sťažovateľom uvedené základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie namieta, tvoria súčasť záruk jeho základného práva na osobnú slobodu, a preto nie je dôvod na ich osobitný prieskum v súvislosti s namietanými postupmi všeobecných súdov. Ústavná sťažnosť je, pokiaľ ide o formálne vymedzený rozsah spočívajúci v postupe všeobecných súdov, ktorý sa prejavil v materiálne namietanom rozhodnutí krajského súdu, zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá. Vo vzťahu k sťažovateľom bez bližšej argumentácie namietanom postupe okresného súdu nie je daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, keďže sťažovateľ mohol a aj podal proti uzneseniu okresného súdu sťažnosť ako riadny opravný prostriedok, čo je dôvodom odmietnutia ústavnej sťažnosti v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. septembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu